Raadsvoorstel: Z/22/728559/D-941258
Onderwerp: **Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg**

Datum: 22 november 2024
Portefeuillehouder: Eva Dansen
I&O: 10 oktober 2024
B&A / Raadsvergadering: 21 november 2024/ 28 november 2024
Opsteller: Strik, Arie
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja

Onderwerp:

Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2030

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. De Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2030 vast te stellen
2. Voor de periode 2025-2030 een eenmalig werkbudget beschikbaar te stellen van € 120.000
3. Dit bedrag ten laste te brengen van de Reserve sociaal domein
4. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging

Aanleiding:

De gemeente, woningbouwcorporatie Poort6 en de zorgaanbieders in Gorinchem zien zich gesteld voor forse opgaven op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Zij zijn zich bewust van het belang van samenwerking omdat er sprake is van gedeeld “eigenaarschap” bij de opgaven. Daarom is er afgelopen maanden door medewerkers van de verschillende organisaties in een kernteam gewerkt aan het opstellen van een strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg. De agenda is daarmee een co-productie met commitment op het belang van samenwerking en een geformuleerde gedeelde ambitie.
Dit gebeurde aan de hand van de startnotitie die in uw vergadering van 19 december 2023 werd vastgesteld.

Context
We zien dat er sprake is van een dubbele vergrijzing. Onze inwoners worden ouder maar ook steeds meer inwoners worden ouder. Zo lang mogelijk zelfstandig thuis geldt voor deze categorie inwoners.
Voor bijzondere groepen inwoners met bijvoorbeeld GGZ-problematiek geldt dat: “wéér zelfstandig thuis” de trend wordt. Waarbij de inzet is gericht op langer thuis wonen met passende zorg, korter verblijf in regionale voorzieningen en “wéér thuis in de wijk” wonen met passende ondersteuning. Een bijzondere aandachtsgroep zijn inwoners met een verstandelijke beperking. Ook deze bijzondere groep speelt vergrijzing een rol. Dat vraagt met name iets op het gebied van passende huisvesting.
Op het gebied van zorg zien we schaarste op de arbeidsmarkt terwijl zorg ook duurder wordt. Daarmee zien we financiële schaarste ontstaan. Ook in de fysieke ruimte is de vraag groter dan het beschikbaar aanbod. Met elkaar is de opgave complex.

De strategische agenda in een notendop
De strategische agenda beschrijft waar we met onze partners en inwoners de komende jaren aan willen werken. Als vertrekpunt geldt: werk maken van zorgzame wijken.
De strategische agenda heeft als titel: “Het verhaal van Gorinchem”. Met onze partners hebben we willen aangeven dat het niet alleen verhaal is van de gemeente maar van de stad. Van inwoners, van zorginstellingen, zorgverzekeraar en zorgkantoor, Poort6, maar ook last but not least van de gemeente.
De agenda is er voor alle inwoners in Gorinchem, maar in het bijzonder voor ouderen, inwoners met een verstandelijke beperking, inwoners met een lichamelijke beperking en inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
De strategische agenda is een samenwerkingsproduct. Daarin beschrijven de wonen-welzijn-zorgpartners

hun gemeenschappelijke ambitie. Ieder doet dat vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid.
Die ambitie is vertaald naar meerdere agendapunten.

1. Groter aanbod (zelfstandig) wonen
2. Passend welzijn en zorg in de wijk
3. Veilige, toegankelijke en stimulerende woonomgeving.

De strategische agenda geeft voor de periode tot 2030 richting aan de ontwikkeling van wonen, welzijn en zorg in Gorinchem en gaat vooral over de “wat-vraag”. De vertaling van het “wat” naar het “hoe” komt terug in de uitvoeringsagenda.

Voor de verdere inhoud van de strategische agenda verwijzen wij naar de bijlage.

Relatie met ander beleidsterreinen en regionale samenwerkingsafspraken
De strategische agenda staat beleidsmatig niet op zichzelf, maar valt onder de paraplu van de Integrale Sociale Visie en de Omgevingsvisie. Daarnaast is er een relatie met regionale afspraken en beleidsontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan de regionale Agenda Huisvesting kwetsbare groepen, het Integraal Zorg Akkoord. Verder zien we een link met de Prestatieafspraken met Poort6.

Beoogd effect:

Een breed gedragen en toekomstbestendige Strategische agenda die richtinggevend is voor de complexe opgaven die er liggen en waar de partners in de stad zich in herkennen.

Argumenten:

1.1. De Strategische agenda heeft breed draagvlak vanuit “de stad”
De agenda is het resultaat van een participerende aanpak en de ambitie die hierin staat beschreven wordt ook onderschreven door de partners in de stad

1.2. De Strategische agenda geeft een beleidskader voor de komende jaren op het gebied van Wonen, Welzijn en Zorg
De agenda formuleert een gezamenlijke ambitie.

1.3. De Strategische agenda kan dienen als toetsingskader bij de beoordeling van zorginitiatieven
Als gemeente krijgen we regelmatig aanvragen van zorginitiatieven. Deze initiatieven zijn vaak aanbodgericht. De agenda helpt bij de beoordeling van de vraag om wel of geen medewerking te verlenen. Niet het aanbod maar de vraag (zowel lokaal als regionaal) dient leidend te zijn. Voor de kwantitatieve behoefte vraagt dit nog nader onderzoek. Dit kan worden meegenomen in de op te stellen uitvoeringsagenda.

1.4. Met de Strategische agenda anticiperen we op een toekomstige wettelijke verplichting
Het wetsvoorstel Wet Versterking regie op de volkshuisvesting stelt het hebben van een woonzorgvisie op termijn verplicht. De strategische agenda kan dienen als woonzorgvisie van de gemeente Gorinchem en dienen als basis voor een regionale woonzorgvisie.

2.1. *Om concreet uitvoering te kunnen geven aan de strategische agenda is werkbudget nodig*
De strategische agenda wordt vertaald in een meerjarige uitvoeringsagenda. De opzet van de uitvoeringsagenda is als bijlage en als voorbeeld bijgevoegd. Daaraan wordt momenteel door de partijen in de stad gewerkt.
Het opstellen van de uitvoeringsagenda is een bevoegdheid van het college.
Een werkbudget is nodig om werk te kunnen maken van de strategische agenda. Dit budget kan worden ingezet voor projecten, eenmalige investeringen, uitvoeren van onderzoek, inzet op communicatie etc. We gaan uit van co-financiering waar sprake is van een gezamenlijk belang van partners.

Met een eenmalig maar meerjarig budget van € 120.000 kan de organisatie aan de slag. Het voorgestelde bedrag is een stelpost.

2.2. Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad
De raad is bevoegd middelen beschikbaar te stellen ten laste van de reserve sociaal domein

3.1. De reserve sociaal domein is passend als dekkingsinstrument
Er is een directe relatie tussen het sociale domein en de geformuleerde ambities in de strategische agenda. Het gaat weliswaar om meerjarige maar niet om structurele inzet.

4.1. De financiële vertaling van beslispunt 2.3 verloopt via een begrotingswijziging.

Risico's:

1.1. De opgaven vanuit de strategische agenda zijn complex en vraagt stevige inzet en goede samenwerking van alle partners
Zonder deze randvoorwaarden is het niet mogelijk tot resultaten te komen. Dat maakt het belang van gezamenlijk commitment nog relevanter.

1.2. Het ambitieniveau van de strategische agenda is hoog
In de praktijk zal moeten blijken of de ambities realiseerbaar zijn, gezien de complexiteit van de opgaven. De uitvoeringsagenda geeft een vertaling van de ambities in concrete plannen en activiteiten. Daarbij zullen we een inschatting moeten maken of de inzet in menskracht en financiën in verhouding staat tot het beoogd resultaat.

1.3. Beleidsontwikkelingen in het Sociaal Domein en Woondomein
Beide beleidsdomeinen zijn flink in ontwikkelingen. We hebben naar de huidige actualiteit en trendontwikkelingen de strategische agenda ingericht. Relatieve aanpassingen van opgaven of veranderende focus vanuit het nieuwe kabinet verwachten wij binnen deze agenda op te kunnen vangen. Grote koerswijzigingen vanuit het rijk kunnen een tussentijdse bijstelling van de strategische agenda noodzakelijk maken.

2.1. Is het werkbudget voldoende om het ambitieniveau te realiseren?
Het gevraagde budget is een stelpost en een inschatting. Met de op te stellen uitvoeringsagenda wordt concreter wat aan financiële middelen (en personele inzet) nodig is. Wanneer het budget niet volstaat komen we mogelijk bij u terug.

Financiën:

Een werkbudget is nodig om werk te kunnen maken van de strategische agenda. Dit budget kan worden ingezet voor projecten, eenmalige investeringen, uitvoeren van onderzoek, inzet op communicatie etc. We gaan uit van co-financiering waar sprake is van een gezamenlijk belang van partners.
Met een eenmalig meerjarig budget van € 120.000 kan de organisatie aan de slag. Dit is een stelpost. Het meerjarig budget kan ten laste worden gebracht van de reserve sociaal domein.
Indien dit budget niet volstaat, komen we mogelijk bij u terug.
Waar sprake is van een gezamenlijke belang gaan we uit van co-financiering.
Waar mogelijk gaan we op zoek naar andere financieringsbronnen (bijv. subsidies, IZA-middelen).

Participatie:

De strategische agenda is tot stand gekomen langs participerende weg. Inwoners zijn bevraagd via een digitale tool. Partners zijn uitgenodigd om mee te denken via 2 themasessies in De Hipper (respectievelijk 4 april en 16 september jl.) en hebben daar ook gebruik van gemaakt.

De strategische agenda is in oktober 2024 in concept ook voorgelegd aan de partners uit de stad. De ontvangen reacties zijn verwerkt en hebben niet geleid tot ingrijpende aanpassingen.
Voor de uitvoeringsagenda (“werk in uitvoering”) kiezen we eveneens voor een participerende werkwijze.

Communicatie:

We hechten veel waarde aan commitment van de partners uit de stad en de regio. We bespreken met de partners hoe dit commitment het beste kan worden vastgelegd. Communicatie is daarbij essentieel.

Duurzaamheid:

Toekomstbestendigheid is het vertrekpunt van de strategische agenda. Het geformuleerde duurzaamheidsbeleid van de gemeente is daarbij randvoorwaardelijk.

Vervolgproces:

21 november 2024: B&A sessie gemeenteraad (bespreking eindconcept strategische agenda)
28 november 2024: besluitvorming gemeenteraad
20 januari 2025: Commitment vastleggen van de partners uit de stad (gecombineerde tekensessie/werksessie uitvoeringsagenda)
Q1 2025: Vaststellen uitvoeringsagenda* (bevoegdheid college)

* Voor een goed beeld is een opzet van de uitvoeringsagenda bijgesloten.

Bijlagen:

1. Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2030 (Het verhaal van Gorinchem, definitieve versie 28 november 2024)
2. 1e opzet uitvoeringsagenda Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2030

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 1 oktober 2024
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. De Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2030 vast te stellen
2. Voor de periode 2025-2030 een werkbudget beschikbaar te stellen van € 120.000
3. Dit bedrag ten laste te brengen van de Reserve sociaal domein
4. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging

Aldus besloten in de raadsvergadering van 28 november 2024

Griffier, Voorzitter,